dr hab. Anna Wileczek, prof. UJK

Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach

Kielce, 15.05.2025 r.

Recenzja

rozprawy doktorskiej mgr Magdy Głogowskiej na temat:

Analiza językowo-dyskursywna wybranych forów internetowych dla młodych matek

I. Uwagi wstępne

Przedstawiona mi do oceny praca, dotycząca analizy zjawisk istotnych nie tylko z perspektywy językowo-komunikacyjnej, ale także społecznej i kulturowej, wzbudziła moje zainteresowanie z kilku powodów. Jako badaczka komunikacji zapośredniczonej internetowo dokonałam niegdyś próby rekonstrukcji obrazu współczesnego rodzicielstwa, opierając się na dyskursie parentingowym, tworzonym w ramach praktyk mikro- i makroblogowania (Wileczek 2018)[1]. W tym kontekście, mając świadomość analizy przez Doktorantkę nieco innego gatunku dyskursu, tj. forum internetowego, stwierdziam, że u jego podstaw leży ta sama przyczyna – zmiana technologiczno-kulturowa, którą Chris Anderson unaocznił przez obrazową metaforę „mrówek krzyczących w megafony" (Tamże). Symbolika tego obrazu może być interpretowana zarówno w kontekście zjawiska permanentnej demokratyzacji komunikacji, jak i globalizacji prywatności, bo to media społecznościowe, blogi, fora dyskusyjne stanowią obecnie jedną z największych platform ekspozycji codziennego doświadczenia i opisu wybranego wycinka rzeczywistości, w tym doświadczeń rodzicielskich. Po drugie, w zaprezentowanej pracy – szczególnie w obficie cytowanych fragmentach źródłowych, dostrzegam także odbicie zrekonstruowanych przeze mnie niegdyś wybranych schematów kognitywnych typu: RODZICIELSTWO TO DŁUGOFALOWY PROJEKT, RODZICIELSTWO TO INWESTYCJA, RODZICIELSTWO TO ZMAGANIE, a także RODZICIELSTWO TO STYL ŻYCIA. Realizują się one jednak w nieco innych uwarunkowaniach tekstowych i eksponują głownie jeden z profili

[1] Wileczek, A. (2018) Obrazy współczesnego rodzicielstw na stronach parentingowych. *Studia. Pedagogiczne. Problemy społeczne, edukacyjne i artystyczne* 32.

dyskursu parentingowego, tj. dyskurs macierzyński. Zresztą, jak można przeczytać już w części wprowadzającej rozprawy, Autorka skupia się na językowo-dyskursywnej analizie wybranych forów internetowych dla młodych matek i koncentruje się na internetowym obrazie macierzyństwa.

Wybór tematu przez Doktorantkę podyktowany był zarówno jej ciekawością poznawczą eksplorowania obszarów dyskursu internetowego, które nie doczekały się w momencie rozpoczęcia badań, tj. w 2019 r. pogłębionych (monograficznych) analiz[2] (bo nie jest to chyba jednak – jak napisała „niebadana... płaszczyzna komunikacji"), a także osobistymi względami Autorki jako „młodej mamy", która wzorem innych kobiet poszukiwała na wirtualnej agorze nie tylko rozwiązania szeregu rodzicielskich problemów, ale także pewnej wspólnoty doświadczeń, przeżyć czy sprawdzonych w praktyce rozwiązań. U podstaw tej deklaracji leży jednak aksjomatyczne założenie, że współcześnie, w epoce nowych mediów, to Internet określany jest mianem „naturalnego środowiska człowieka", ponieważ „umożliwia zarówno komunikowanie się, jak i przekazywanie wiedzy" (s. 17). Ciągle dość popularnym narzędziem wymiany komunikacyjnej jest także stematyzowane i ustrukturyzowane pod względem społecznym forum internetowe, które „stanowi konkretne miejsce w sieci, skupiające wokół siebie internautów, dyskutujących na konkretny temat" (s. 17).

II. Przedmiot, cel badań i założenia metododologiczne

Celem badań opisanych w opiniowanej rozprawie jest ustalenie istotnych cech języka i stylu oraz opisanie specyfiki dyskursu rozumianego jako praktyka komunikacyjna społeczności, która ustala treści i reguły zachowań (dodajmy – dyskursu realizowanego na wybranych forach internetowych dla młodych matek). W związku z tym przedmiotem badań stały się określonego typu „teksty autorstwa użytkowników i administracji forów (…). W rozważaniach uwzględniono warstwę werbalną i wizualną komunikatów, kontekst językowy i pozajęzykowy wypowiedzi oraz aspekty techniczne funkcjonowania wybranych gremiów" (s. 7). Efektem analiz w założeniu Doktorantki – miała być także, a może powinna być przede wszystkim, rekonstrukcja internetowego obrazu macierzyństwa. W tych celach został zgromadzony korpus tekstów użytkowników i administratorów dziesięciu popularnych forów internetowych dla młodych matek. Źródłem ekscerpcji materiału stały się następujące fora o różnej aktywności uczestników, administratorów i moderatorów:

Mamo to ja (http://forum.mamotoja.pl/forum)[3],

[2] Przegląd literatury przedmiotu wskazuje, że przyczynkowe badania na ten temat były już prowadzone.

Parenting (https://forum.parenting.pl/),

Forum dla mam (http://forumdlamam.pl/index.php?sid=094aec4f88ff58b5d209e7b380a28324)[4],

Baby Boom (https://www.babyboom.pl/forum/),

Na obcasach (http://naobcasach.pl/forum/viewtopic.php?t=7269)[5],

Mama klub (https://mamaklub.pl/forum/),

My mamy (http://mymamy.pl/forum-e-mama),

eBobas (https://ebobas.pl/forum/),

eDziecko (http://forum.gazeta.pl/forum/k,1511526,eDziecko.html),

Maluchy (https://www.maluchy.pl/forum/index.php?&&CODE=autologin&fromreg=1).

Z tych źródeł, tj. dziesięciu forów internetowych uznanych arbitralnie przez Autorkę za „najbardziej reprezentatywne i bogate treściowo”[3] pozyskiwano komunikaty pochodzące z lat 2019–2024. Jak mniemam złożono w ten sposób korpus tekstów, którego wielkość i próba nie zostały dokładnie określone[4]. Niemniej jednak posłużył on do sprofilowania dyskursu i ekspozycji jego wielu kategorii, zarówno w aspekcie związanym z ukształtowaniem formalno-gatunkowym, jak i z zawartością ideowo-aksjologiczną. Nie pojawiają się jednak ani we wstępie, ani w części metodologicznej szczegółowe pytania badawcze. Te ogólne można jednak z łatwością zrekonstruować. Po pierwsze, pytaniu: *Jakie są charakterystyczne cechy języka i dyskursu wybranych forów internetowych dla młodych matek?* odpowiada analiza ukształtowania językowego (aspekty leksyki, grafii, składni, stylu etc.), struktury, organizacji treści oraz zachowań społecznych. Z kolei pytaniu*: Jaki internetowy (dyskursywny) obraz macierzyństwa wyłania się z tekstów publikowanych przez użytkowniczki i użytkowników analizowanych forów* odpowiadają analizy tego, jak macierzyństwo jest konceptualizowane i eksponowane, jakie są jego cechy, jakie stereotypy są z nim związane, a także jaka presja i ocena społeczna dotyka matki publikujące w przestrzeni online. Przyjęty przez Doktorantkę sposób postępowania badawczego przypomina nieco procedurę teorii ugruntowanej, według której do zespołu tekstów podchodzi się bez hipotetycznych „przedsądów” i ograniczeń, dopiero identyfikacja wzorców i

[3] Dodajmy, że decyzja ta była poprzedzona wskazaniami przez wyszukiwarkę Google stron tematycznych, które wyświetliły się po zapytaniu o „forum dla młodych matek” (X 2019 r.).

[4] Całkowita liczba postów, stron czy słów obejmująca wszystkie 10 analizowanych forów lub wszystkie „wątki”, które stanowiły przedmiot badania nie jest znana. Podana jest liczba forów i rozmiar jednego, konkretnego wątku zatytułowanego: "Czekające na 2 kreseczki REAKTYWACJA"; podano tu wielkość próby: 532 strony i 13064 posty, ale sumaryczna wielkość całego zebranego korpusu tekstów nie została przedstawiona.

kategorii językowych, kodowanie otwarte, osiowe i selektywne oraz analiza kontekstów służą sformułowaniu uogólnionej „teorii" jako sieci prawidłowości i znaczeń. Sama Doktorantka deklaruje zastosowanie „konglomeratu" metod jakościowych, które oparła na fundamencie mediolingwistyki, a więc subdyscypliny językoznawstwa, która zakłada badanie tekstów medialnych pod względem strukturalno-formalnym, w odniesieniu do ich kontekstu oraz z zastosowaniem metod charakterystycznych dla nowych technologii. Ten kierunek jest właściwy zarówno ze względu na przedmiot badań, czyli werbalne i werbalno-ikoniczne (zdjęcia, awatary, emotikony i emoji) teksty internetowe[5], jak i typ oraz gatunek dyskursu generowany przez forum online. Szczegółowym ustaleniom przyporządkowane zostały klasyczne metody jakościowej analizy zawartości i budowy komunikatów językowych, stosowane w ramach lingwistyki tekstu, tekstologii, genologii lingwistycznej i stylistyki. Te metody pozwoliły m.in. opisać i sfunkcjonalizować elementy językowe typowe komunikacji prowadzonej na gruncie polszczyzny „internetowej". Z kolei założenia socjolingwistyki przeświecały analizie sposobu posługiwania się językiem przez społeczność użytkowników (i administratorów) forów dla młodych matek, a pragmatyki – interpretacji funkcji i roli kontekstu oraz negocjacji znaczeń. Metody stricte językoznawcze poszerzono o jakościowe Analizy Dyskursu (AD) i Computer-Mediated Discourse Analysis (CMDA), które dają możliwość interpretacji wycinka dyskursu cyfrowego ze względu na strukturę językową (użycie języka uczestników interakcji), tematykę, wewnętrzną organizację treści oraz relację pomiędzy dyskursem a kontekstem jego zakotwiczenia. Analiza dyskursywna miała więc charakter wielokierunkowy; skupiała się nie tylko na warstwie i strukturze językowej tekstu (sposoby użycia języka przez internautów, specyfika stylu, gatunku itd.), ale też na przebiegu interakcji (koherencja interakcyjna, np. odnoszenie/linkowanie, cytowanie, adresowanie), aspekcie realizacji pragmatycznego wzorca gatunkowego tekstu internetowego, w tym charakterystyce kanału i opisie interfejsu oraz interpretacji praktyki społeczno-kulturowej i zachowań grup społecznych (przedstawienie rzeczywistości wytworzonej przez użytkowników forum). Moja ocena doboru metodologii do założonych celów jest pozytywna, choć sama – mając tak rozbudowany korpus – zastosowałabym cyfrowe narzędzia typu: Sketch Engine, Korpusomat, Maqda czy Clarin, która dają możliwość różnorodnych „odpytań" korpusu np. o częstotliwość słów i wyrażeń (listy frekwencyjne), słownictwo i frazy charakterystyczne i kluczowe, o ich statystyczną istotność, częstość i charakter kolokacji czy analizę wydźwięku emocjonalnego określonej próbki dyskursu. To – w mojej ocenie – nie tylko w

[5] Trzeba dodać, że przedmiotem badań jest nie tylko warstwa werbalna komunikatów, ale też płaszczyzna wizualna, kontekst językowy i pozajęzykowy oraz aspekty techniczne funkcjonowania forum.

większej mierze zapewnia obiektywizację wyników, ale usprawnia proces badawczy i – co bardzo ważnie – zapewnia funkcjonalny i „holistyczny" ogląd przedmiotu badań.

III. Struktura pracy

Jeśli chodzi o strukturę pracy to pomimo braku bezpośredniego (metatekstowego) jej opisu przez Doktorantkę (np. omówienia rozkładu całości, planu rozdziałów czy podrozdziałów), to jest ona łatwa do rekonstrukcji dzięki przejrzystemu spisowi treści, który sygnalizuje zawartość poszczególnych części. Najpierw we *Wprowadzeniu* Autorka omawia podstawy teoretyczne i założenia badawcze pracy, wpisującej się w nurt analizy dyskursywnej. Należy przypuszczać, że wykorzystuje metody etnografii cyfrowej (obserwacji wycinka dyskursu internetowego) do pozyskiwania materiału badawczego, a sama wskazuje na konkretne metodologiczne procedury analizy i interpretacji materiału. Ważną elementem części wstępnej są też ustalenia z zakresu konceptualizowanej na potrzeby badań terminologii, dookreślające pojęcia: forum, dyskursu, gatunku, tekstu oraz komunikacji internetowej.

Dwie kolejne sekcje mają charakter analityczny. W drugiej części dominuje analiza językowo-stylistyczna omawianych tekstów. Czyniona jest przy założeniu dwóch podstawowych celów inicjowania kontaktów komunikacyjnych na forach: 1) potrzeby użytkowej (poszukiwanie informacji, sposoby rozwiązywania problemów, inicjowanie wymiany komunikacyjnej) lub też 2) potrzeby społecznej: nawiązywania i podtrzymywania więzi. Z tego powodu dominuje styl potoczny, a sporadycznie poza tzw. „głównym nurtem komunikacyjnym" można wskazać elementy stylu publicystycznego, naukowego czy nawet poetyckiego. W tej sekcji Autorka opisuje typografię, głównie w kontekście delimitatorów i formatowania oraz ortografię i interpunkcję, aspekty fonetyczne, składnię, leksykę oraz ukształtowanie stylistyczne wypowiedzi forumowiczek. Rekonstruując wnioski z tego rozdziału, można wskazać z jednaj strony na ustalenia typowe dla interaktywnych i konwersacyjnych komunikatów internetowych, tj. dominację stylu potocznego w ramach tzw. „mowy zapisanej" („oralizacja komunikatów") jako efektu konwersacyjnej spontaniczności, ekspresywności i szybkości, pomijanie zasad ortograficznych i interpunkcyjnych, ekspresywne nacechowanie fonetyki (szczególnie fonetyczne zniekształcenia form wyrazów), stosowanie spontanicznej składni (np. „potoki składniowe" z licznymi anakolutami, partykułami w typie *no* na początku zdania), obecność emotikonów i emoji jako markerów emocji, z drugiej zaś – podkreślić elementy specyficzne, szczególnie w leksyce, związane z obecnością zapożyczonych lub rodzimych neologizmów nominatywnych i stylistycznych o funkcjach modyfikacyjnych czy uwydatniających, profesjonalizmów podkreślających

specyfikę słownictwa środowiskowego (dominuje zdecydowanie kryterium komunikatywno-profesjonalne nad intencjonalną tajnością[6]) oraz elementów deminutywnych i hipokorystycznych. Te ostatnie elementy stanowią charakterystyczny, ale spodziewany ze względu na tematykę rys omawianego dyskursu. Pełnią funkcję afektonimów. Co ciekawe, zdrobnienia wyrażają głównie pozytywne emocje (miłość, radość), ale mogą mieć też charakter sarkastyczny, żartobliwy, a w stosunku do starszych dzieci niekiedy zmieniają znaczenia na mniej pieszczotliwe lub nawet negatywne, stają się środkami oceny lub waloryzacji.

W sekcji trzeciej Autorka koncentruje się na szczegółowej analizie dyskursu wybranej grupy forów internetowych dla młodych matek, a badania uwzględniają warstwę werbalną i wizualną komunikatów, społeczno-kulturowy kontekst wypowiedzi oraz aspekty techniczne umożliwiające generowanie dyskursu. Jak sama wskazuje: „Badając temat dyskursu na forach dla młodych matek, dokonano dwustopniowej analizy. W pierwszej kolejności badaniu poddano nazwy działów, poddziałów i wątków, a w drugiej kolejności rozmowy pomiędzy internautami. Większość przekazywanych informacji, która zgodna jest z tematem właściwym, dotyczy: ciąży, starania się o dziecko, rozwoju, wychowania, żywienia, spędzania wolnego czasu, edukacji. Wymienione zagadnienia należą do tych najczęściej powtarzających się na analizowanych forach" (s. 163). Nie wiemy jednak, jaki jest rozkład frekwencji wymienionych wątków, ponieważ praca nie zawiera analiz ilościowych. Analiza ilościowa została wykorzystana jedynie do zilustrowania skali występowania określonych zjawisk strukturalnych (np. liczby wątków pobocznych w poszczególnych działach i poddziałach przykładowych forów. Już ta obserwacja pozwala się zorientować co do wielości i różnorodności sposobów postrzegania rzeczywistości przez użytkowników oraz opozycji dyskursywnych. Pomimo wspólnego tematu macierzyństwa, dyskurs forów charakteryzuje się prezentacją zróżnicowanych poglądów i osobistych doświadczeń uczestników. Obok wspólnych wartości (np. dbałość o dobro dziecka) pojawiają się silne antynomie i kontrowersyjne tematy wywołujące emocje (np. wczesne lub późne macierzyństwo, kariera zawodowa lub zajmowanie się domem, państwowa lub prywatna służba zdrowia, różne podejścia do edukacji, szczepień czy wychowania etc.). Jak wskazują badania, różne są także kreacje uczestników dyskursu. Choć główną grupą są matki, to rzeczywista społeczność odbiorców jest szersza i obejmuje m.in. ojców, ekspertów (lekarzy, psychologów), studentów, nastolatki, osoby zamieszczające reklamy czy ogłoszenia lub poszukujące pracy. Elementem dyskursu są także wystąpienia komunikacyjne moderatorów forum dotyczące np. dyskusji

[6] Inaczej niż Doktorantka interpretuję kryterium tajności w opisywanym dyskursie; żargonowość jest tu konsekwencją pewnej wąskiej profesjonalizacji wynikającej ze specyfiki poruszanych zagadnień.

technicznych. Wypowiedzi na forach układające się w formę polilogu są dostosowane do potrzeb, możliwości i oczekiwań realnego adresata, co widać w poruszanej tematyce i używanym języku. Elementem, który odgrywa istotną rolę w spójności dyskursu jest temat. Chodzi nie tylko o temat globalny reprezentowany przez działy i poddziały forum (przypomnijmy za Autorką, że głównym tematem jest macierzyństwo, obejmujące starania o dziecko, ciążę, poród, rozwój, wychowanie i żywienie dziecka, a także spędzanie z nim wolnego czasu), ale także o tematy podstawowych jednostek forum, czyli wątków realizowanych przez „konkretyzacje komunikacyjne" (s. 13). Jak wskazuje Doktorantka – wątki o wąskim zakresie tematycznym są zazwyczaj krótkie, dotyczą konkretnych problemów (np. próśb o radę, opinii, gratulacji, artykułów redakcyjnych) i charakteryzują się większą spójnością z postami ściśle odpowiadającymi tematowi. Wątki o szerokim zakresie tematycznym mogą liczyć tysiące komunikatów i często obejmują tematy poboczne, które nie są bezpośrednio związane z głównym wątkiem. Autorka wykazuje także sposoby uzyskiwania spójności dyskursu w obrębie powiązań między postami (np. odpowiedzi na komentarze oraz cytowanie wypowiedzi).

Trzeba dodać, że równie pieczołowicie są wskazane czynniki zakłócające spójność dyskursu (np. zamieszczanie reklam lub kryptoreklam, ankiety, komentarze niezwiązane z tematem lub usunięte, wypowiedzi urywane, posty botów lub dyskusje z trollami internetowymi). Następnie zostały omówione cechy tzw. CMC (Computer-Mediated Communication) typowe dla analizowanego dyskursu. Służą odpowiedzi na pytanie: W jaki sposób struktura forum internetowego i specyfika medium online (np. asynchroniczność, interaktywność, częściowa anonimowość) wpływają na sposób prowadzenia dyskusji o macierzyństwie? Jakie i w jaki sposób zjawiska komunikacyjne typowe dla forów online (np. polilogiczność, anonimowość, nicki, emotikony, metadane, struktura forum, interakcje, trolling, reklamy ukryte, posty off-topic) wpływają na kształt i jakość dyskursu o macierzyństwie?

Tym, co równie cenne w opiniowanej pracy jest próba rekonstrukcji ideowej warstwy dyskursu, tj. językowego obrazu macierzyństwa oraz społeczno-kulturowych aspektów roli matki odzwierciedlonych w dyskusjach na forach. Kolejne sekcje są bowiem poświęcone analizie zachowań różnych grup społecznych w ujęciu mikro- i makrosocjologicznym. Obrazy macierzyństwa i role współczesnych matek są rekonstruowane dzięki m.in.: interpretacji tematów poruszanych przez matki a dotyczących istotnych spraw życiowych kojarzonych z macierzyństwem (np. starania o dziecko, ciąży, porodu, zdrowia dziecka i matki, wychowania, powrotu do pracy). Są one zakotwiczone w tkance intersubiektywnych przekonań zbudowanych na kanwie przemian kulturowych. Obejmują one takie zjawiska jak np. nowoczesne macierzyństwo

jako czas zaplanowany i radosny, zmiany w podejściu do porodu (porody rodzinne), godzenie obowiązków domowych i zawodowych, oczekiwania a nawet presja kulturowa co do realizacji np. wzoru „idealnej matki" (ze strony otoczenia, pracodawców, Kościoła, służby zdrowia). Dodatkowo bardzo silnie akcentowany jest kontekst polityczny i prawny w tym polityki rodzinnej, regulowanej przez prawo krajowe (np. Kodeks Pracy, ustawy o pomocy państwa) i unijnej. Państwo ma wspierać i chronić wszystkie kobiety (ciężarne, z dziećmi, bez względu na stan cywilny) oraz wszystkie typy rodzin. Matki mają prawo do własnych decyzji dotyczących życia prywatnego. Na forach często poruszane są tematy dotyczące ustaw, zmian w przepisach i nowinek prawnych (np. 500 plus, urlopy, kwestie aborcji, adopcji, in vitro, szczepień). Polityka ma więc znaczący wpływ na życie matek.

Ponadto Doktorantka przekonująco dowodzi, że analizowany dyskurs jest również odbiciem stereotypów i uprzedzeń społecznych dotyczących matek, a zwłaszcza: *matek niepracujących, samotnych matek, matek korzystających ze świadczeń socjalnych, matek wielodzietnych* i tzw. *madek.* Zaskakujące jest to, że te etykiety to nie tylko „cytaty" z dyskursu zewnętrznego, ale także narzędzia negatywnej waloryzacji i konfliktu między samymi użytkowniczkami.

Rozprawę w części merytorycznej kończy *Podsumowanie* uzyskanych wyników. Jest to syntetyczne zestawienie głównych ustaleń badawczych dotyczących języka, stylu komunikacji i dyskursu na forach dla młodych matek, a także omówienie poruszanej tematyki, ról uczestników i szerszego kontekstu społeczno-kulturowego, w którym osadzony jest badany dyskurs. Doktorantka wskazuje także na możliwość kontynuacji badań nad innymi zagadnieniami językowo-dyskursywnymi w ramach forów internetowych oraz porównania z grupami dyskusyjnymi w mediach społecznościowych.

Podsumowując tę część recenzji, należy podkreślić przejrzystość i precyzję w budowaniu przez Doktorantkę struktury poszczególnych części pracy i podrozdziałów. Kompozycja wywodu jest logiczna i dobrze służy prezentacji wyników badań, a liczne cytowania materiału źródłowego pozwalają na bieżącą weryfikację intuicji i ustaleń Autorki.

Zaprezentowany wyżej sposób postępowania badawczego, a także przygotowanie, prowadzenie i opisywanie wyników badań są podparte świetnym rozeznaniem Doktorantki w zakresie bogatej literatury przedmiotu. W części zestawiającej bibliografię przedmiotową odwołuje się ona do licznych opracowań z zakresu lingwistyki, mediolingwistyki, socjolingwistyki i pragmatyki, genologii, teorii i analizy dyskursu oraz dziedziny nauk społecznych, co jest zgodne z interdyscyplinarnym charakterem prezentowanych badań. Druga część uwzględnia źródła internetowe jako bezpośrednie dane materiału badawczego, ale także odnośniki do

miejsc, które zostały wykorzystane w ramach kontekstów teoretycznych, metodologicznych lub materiałów pomocniczych (np. cytowane adresy stron internetowych, blogów, artykułów online, słowników internetowych, baz danych etc.). Wszystkie źródła są opisane według jednolitego stylu cytowań, tj. APA 7, co daje wrażenie przejrzystości wykorzystanego materiału. Rozprawę kończy *Spis ilustracji i tabel* oraz *Streszczenie*.

IV. Język i styl pracy

Przechodząc do oceny języka i stylu pracy, należy jednoznacznie stwierdzić, że spełniają one oczekiwania stawiane pracom naukowym tego szczebla. Należy wskazać na klarowność, spójność stylistyczną, uporządkowanie rozprawy a także staranność i elegancję w jej formatowaniu. Struktura rozdziałów odzwierciedla etapy procedury badawczej i jest podporządkowana dwóm głównym celom badawczym, tj. analizie ukształtowania językowo-gatunkowego oraz uwarunkowaniom formalnym i ideowym analizowanego dyskursu. Doktorantka zna terminologię z zakresu dyscypliny i subdyscyplin językoznawstwa i precyzyjnie się nią posługuje. Praca jest napisana wzorcową polszczyzną z niezwykłą dbałością o poprawność leksykalną, gramatyczną oraz ortograficzną i interpunkcyjną. Dostrzeżone nieliczne usterki, nie zakłócają odbioru pracy i wskazuję ich przykłady wyłącznie z recenzyjnego obowiązku, np.: „W rozprawie zastosowano także metody AD (analizy dyskursu) oraz CMDA (*Computer-Mediated Discourse Analysis*)" (s. 377 i in.) (błąd logiczny – są to metody zastosowane do analizy materiału badawczego, a nie ich opisu), „Samo komunikowanie na forach z czasem często nie wystarcza zaprzyjaźnionym się matkom" (s. 79) (usterka składniowa), „Ze względu na zmiany kulturowe, które zaszły w pełnieniu ról rodzicielskich w analizowanym dyskursie brakuje miejsca dla ojców" (s. 250) (usterka stylistyczna), „Posty są zazwyczaj nacechowane emocjonalnie, oddają niepokój, nerwy…" (s. 72) (usterka stylistyczna), „Kariera … domowość" (tabela, s. 225) (usterka leksykalna) „chociażby" (przypis , s.83) (usterka zapisu), zapis: internet i Internet (s. 86).

V. Konkluzja

Z satysfakcją przyznaję, że lektura rozprawy p. mgr Magdy Głogowskiej stanowiła dla mnie ciekawe i ubogacające doświadczenie naukowe. Zarówno pod względem merytorycznym, jak i poznawczym. Niewątpliwie praca ta przyczyni się do poszerzenia wiedzy zarówno z obszaru mediolingwistyki, jak i dyskursologii. Ze względu na interdyscyplinarne podejście Autorki rozprawa może stać się dobrym punktem odniesienia do wielu dociekań porównawczych. Pani Magda Głogowska jest badaczką świetnie rozeznaną w przedmiocie badań, o dobrze ugruntowanym warsztacie naukowym, na który składają się następujące elementy: szeroko

sformułowany temat i ambitny plan badawczy, odpowiednio dobrana i zintegrowana metodyka badań, szeroka interdyscyplinarna wiedza, wyczucie stylu naukowego i bardzo dobra polszczyzna.

Jednoznacznie stwierdzam, że rozprawa doktorska mgr Magdy Głogowskiej spełnia wymogi określone w art. 187 ustawy dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1571, 1871, 1897) i na tej podstawie zwracam się do Rady Naukowej Dyscypliny Językoznawstwo Instytutu Filologii Polskiej UWM w Olsztynie o dopuszczenie jej Autorki do dalszych etapów przewodu doktorskiego, w tym do publicznej debaty nad tekstem rozprawy.

Anna Lileczek